

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt ma na celu przede wszystkim dokonanie w zakresie swojej regulacji wdrożenia przepisów zawartych w tzw. dyrektywie CRD II, tj. dyrektywie 2009/111/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. zmieniającej dyrektywy 2006/48/WE, 2006/49/WE i 2007/64/WE w odniesieniu do banków powiązanych z centralnymi instytucjami, niektórych pozycji funduszy własnych, dużych ekspozycji, uzgodnień w zakresie nadzoru oraz zarządzania w sytuacji kryzysowej (Dz. Urz. UE L 302 z 17.11.2009, str. 97).

Dyrektywa CRD II zmienia tzw. dyrektywę CRD, tj. dyrektywę 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. Urz. UE L 177 z 30.06.2006, str. 1, z późn. zm.) oraz tzw. dyrektywę CAD, tj. dyrektywę 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. Urz. UE L 177 z 30.06.2006, str. 201, z późn. zm.). Przepisy dyrektyw CRD i CAD, które ustanawiają wymogi adekwatności kapitałowej, mające zastosowanie do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, określają zasady dotyczące obliczania funduszy własnych oraz zasady ich nadzoru ostrożnościowego. W odniesieniu do banków są implementowane w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) oraz w uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) wydanych na podstawie tej ustawy, a w odniesieniu do domów maklerskich w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.) oraz w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy.

Przepisy dyrektywy CRD II mają na celu zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa rynku finansowego. Przepisy dyrektywy CRD II nieuwzględnione w niniejszym projekcie będą implementowane w przepisach wykonawczych. W odniesieniu do domów maklerskich będą one implementowane w rozporządzeniach Ministra Finansów wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2, 4 i 6. Równolegle trwają prace nad przygotowaniem nowelizacji ww. rozporządzeń.

W związku z dotychczasowym stosowaniem regulacji z zakresu wymogów kapitałowych niniejszy projekt ustawy zawiera również przepisy, które doprecyzowują lub uelastyczniają

obowiązujące regulacje implementujące zapisy dyrektyw CRD i CAD tak, aby w sposób bardziej prawidłowy i sprawny realizować cele wyrażone w ww. dyrektywach.

I. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe zmieniane lub dodawane są następujące przepisy:

Zmiana definicji zawartej w art. 4 ust. 1 pkt 16 ww. ustawy stanowi transpozycję przepisu art. 4 pkt 45 dyrektywy CRD, w brzmieniu znowelizowanym przez art. 1 pkt 2 lit. b dyrektywy CRD II, który zobowiązuje państwa członkowskie, aby przy określaniu, czy grupy klientów można uznać za powiązane, a zarazem czy zbiór ekspozycji wobec klientów generuje wspólne ryzyko, brać pod uwagę również ryzyko wynikające z faktu korzystania z tego samego źródła znaczącego finansowania. Dotychczasowa definicja zawarta w art. 4 ust. 1 pkt 16 ustawy – Prawo bankowe w dużym stopniu uwzględnia nową definicję, jednak w celu jej doprecyzowania i oddania intencji prawodawcy unijnego wyrażonego w ww. przepisach dyrektyw i w motywie 20 dyrektywy CRD II dodano fragment, w którym występuje odniesienie do oddziaływania pogorszenia zdolności do pozyskiwania źródeł finansowania lub spłaty zobowiązań przez jeden podmiot na zdolność do pozyskiwania źródeł finansowania lub spłaty zobowiązań przez pozostałe podmioty.

Dodanie pkt 3 i 4 w art. 10a ust. 4 ww. ustawy stanowi implementację art. 1 pkt 3 i 5 dyrektywy CRD II i ma na celu efektywne skoordynowanie działań nadzorca z bankiem centralnym, a także z właściwymi organami nadzoru państw członkowskich, mając na względzie, w szczególności, ograniczenie ryzyka systemowego dla sektora finansowego – w tym zagrożenia dla stabilności krajowego systemu finansowego. Niezbędne jest zatem wyłączenie spod ochrony tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 10a ust. 2 ww. ustawy, informacji udzielanych Narodowemu Bankowi Polskiemu, niezbędnych do realizacji przez ten podmiot zadań ustawowych, w tym także, w przypadku zagrożenia dla stabilności krajowego systemu finansowego oraz w wykonaniu zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej, a także wyłączenie spod tego reżimu informacji udzielanych właściwym władzom nadzorczym zainteresowanych państw członkowskich w przypadku zagrożenia dla stabilności krajowego systemu finansowego oraz w wykonaniu zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmiany w art. 71 ww. ustawy wynikają ze zmiany art. 111 ust. 1 dyrektywy CRD dyrektywą CRD II i mają na celu uniemożliwienie bankom przyjmowania na siebie

ekspozycji, po uwzględnieniu wpływu technik ograniczania ryzyka wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość przekracza 25 % jej funduszy własnych. Należy przy tym zaznaczyć, że przepisy dyrektywy CRD, po uwzględnieniu zmian wynikających z dyrektywy CRD II, stanowią, iż zaangażowania wobec banków krajowych, banków zagranicznych oraz instytucji kredytowych, jak również wobec podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie składających się z ww. podmiotów, nie mogą przekraczać wyższej z następujących kwot: 25 % funduszy własnych lub 150 mln euro, pod warunkiem że suma zaangażowań, z uwzględnieniem technik ograniczania ryzyka kredytowego, wobec wszystkich powiązanych podmiotów, które nie są bankiem krajowym, instytucją kredytową lub bankiem zagranicznym, nie przekracza 25 % funduszy własnych banku. Jednocześnie warto zauważyć, że zgodnie z art. 111 ust. 1 dyrektywy CRD państwa członkowskie mogą ustalić limit niższy niż 150 mln euro, o czym zobowiązane są poinformować Komisję Europejską. Za sugestią Komisji Nadzoru Finansowego projektodawca nie skorzystał jednak z tej możliwości ze względu na fakt, że:

- a) banki spółdzielcze, cechujące się relatywnie niskim poziomem funduszy własnych (najwyższy poziom funduszy własnych wśród banków spółdzielczych na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 29,2 mln euro), oraz pozostałe banki o niskim poziomie funduszy własnych nie będą miały możliwości zwiększania poziomu zaangażowań aż do poziomu 150 mln euro. Przedmiotowy projekt wprowadza bowiem jednocześnie ust. 1b w art. 71 stanowiący, iż w przypadku gdy kwota 150 mln euro, o której mowa w ust. 1a, przewyższa 25 % funduszy własnych banku, wartość zaangażowania z uwzględnieniem technik ograniczania ryzyka kredytowego, o którym mowa w ust. 1a, nie może przekroczyć limitu określonego przez bank w odniesieniu do funduszy własnych banku. Ponadto wprowadza się w art. 71 ww. ustawy ust. 1c, który zawiera ograniczenie, że limit ten nie może przekroczyć 100 % funduszy własnych banku. Oznacza to, że dla tych banków limit 150 mln euro nie będzie miał praktycznego zastosowania. Maksymalny poziom zaangażowania, o którym mowa w art. 71 ust. 1a, nie może bowiem być wyższy niż 100 % funduszy własnych tego banku,
- b) dla banków, których fundusze własne przewyższają poziom 600 mln euro, limit 150 mln euro również nie będzie miał znaczenia, ponieważ limit 25 % będzie limitem wyższym i to właśnie ten limit będzie wyznaczał maksymalny poziom zaangażowania

banku. Jednocześnie należy zaznaczyć, że według danych na dzień 31 grudnia 2009 r., 9 banków komercyjnych miało fundusze własne powyżej 600 mln euro,

- c) limit kwotowy 150 mln euro ma znaczenie dla średniej wielkości banków, o funduszach własnych pomiędzy 150 mln euro a 600 mln euro. Limit ustanowiony na tym poziomie, według danych na dzień 31 maja 2010 r., będzie dotyczył 13 banków, o łącznych funduszach własnych około 20 % funduszy własnych całego sektora bankowego. Biorąc pod uwagę tę grupę instytucji bankowych oraz ich relatywnie wysoki poziom funduszy własnych, przy stosunkowo niewielkim udziale finansowania od instytucji finansowych, limit ten jest uzasadniony. Banki te, zgodnie z art. 71 ust. 1c, będą miały jednak obowiązek co najmniej raz w roku określić wysokość limitu i poinformować o jego wysokości Komisję Nadzoru Finansowego. Przyjęcie limitu kwotowego na poziomie 150 mln euro z jednej strony nie ogranicza możliwości zwiększania zaangażowań przez te banki, z drugiej jednak strony zobowiązanie banków do informowania Komisji Nadzoru Finansowego o wartości przyjętych przez banki limitów pozwoli na monitorowanie tego obszaru przez nadzorcę.

Dodany przepis art. 71 ust. 1b jest bezpośrednią transpozycją przepisów dyrektywy CRD, w brzmieniu określonym dyrektywą CRD II, zgodnie z którymi w przypadku, gdy kwota 150 mln euro stanowi więcej niż 25 % funduszy własnych instytucji kredytowej, wartość ekspozycji, po uwzględnieniu wpływu technik ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 112 – 117 dyrektywy CRD, nie przekracza rozsądnego limitu z punktu widzenia funduszy własnych instytucji kredytowej. Limit ten określają instytucje kredytowe, zgodnie z zasadami i procedurami, o których mowa w załączniku V pkt 7 dyrektywy CRD. W miejsce określenia „rozsądny limit” projektodawca wprowadza określenie „limit określony przez bank”. W ten sposób doprecyzowuje się podmioty, które są uprawnione do określenia tego limitu.

Jednocześnie dla celów efektywnego sprawowania nadzoru nad sektorem bankowym oraz ograniczenia uznaniowości przy określaniu limitu przez banki, zgodnie z ust. 1b, dodano ust. 1c, który wprowadza dodatkowy wymóg w postaci konieczności ustalania corocznego limitu przez przedsiębiorstwa bankowe oraz informowania o jego wysokości nadzorcy. Należy tu zaznaczyć, że nakładanie dodatkowych obowiązków w zakresie wymogów kapitałowych jest zgodne z dyrektywą CRD. Dyrektywy CRD i CAD bowiem, które ustanawiają wymogi adekwatności kapitałowej, harmonizują jedynie najważniejsze

przepisy dot. nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, firmami inwestycyjnymi i umożliwiają przyjęcie przez państwa członkowskie przepisów dodatkowych, ponad te przewidziane w ww. dyrektywach (vide: motyw 47 dyrektywy CRD, art. 1 ust. 2 dyrektywy CAD). Z uwagi na powyższy fakt oraz w związku z koniecznością zachowania pełnej przejrzystości i umożliwienia bieżącego nadzorowania wysokości tego wskaźnika proponuje się wprowadzenie powyższych propozycji do przepisów ustawy – Prawo bankowe. Propozycje te nie generują jednocześnie dodatkowych obciążeń organizacyjnych, administracyjnych czy też finansowych dla podmiotów nadzorowanych.

Zmiany w art. 71 ust. 3 – 5 ustawy – Prawo bankowe wynikają z wykreślenia w powyższym przepisie ust. 2 i dodania ust. 1a – 1c. W szczególności wykreślenie w art. 71 ust. 2 wynika bezpośrednio z wykreślenia ust. 3 w art. 111 dyrektywy 2006/48 stanowiącego, że suma łączna wszystkich dużych zaangażowań instytucji kredytowej nie może przewyższać 800 % jej funduszy własnych. Obecnie obowiązujące przepisy ustawy – Prawo bankowe w zakresie ust. 3 – 5 stanowią delegację ustawową do wprowadzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego w drodze uchwały szczegółowych przepisów w zakresach wymienionych w ust. 3 – 5, które stanowią implementację art. 106 – 110 oraz 112 – 117 dyrektywy CRD. Projektodawca zaznacza, że w obecnie obowiązującej wersji ustawy istnieje wyjątek od ogólnej zasady i w związku z jego dotychczasowym funkcjonowaniem zasadnym jest pozostawienie takiego podejścia.

Zmiana art. 71 ust. 6 stanowi implementację art. 111 ust. 4 dyrektywy CRD.

Zmiana art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. q ww. ustawy ustanawia dla banku obowiązek przekazywania na żądanie właściwej władzy nadzorczej, sprawującej nadzór skonsolidowany nad tym bankiem, informacji objętych tajemnicą bankową. Przepis ten umożliwi właściwe sprawowanie nadzoru skonsolidowanego przez nadzorców z państw członkowskich, a także przez nadzorców z państw trzecich, o ile zostanie zawarte odpowiednie porozumienie pomiędzy tym nadzorcą a Komisją Nadzoru Finansowego.

Zmiana art. 138 ust. 3 pkt 3a ww. ustawy ma na celu właściwsze uwzględnienie zasady proporcjonalności w odniesieniu do wysokości nakładanych na banki kar pieniężnych. Ponadto przepis uwzględnia postulat jednolitego podejścia nadzorczy przy stosowaniu sankcji wobec banków i domów maklerskich.

Dodanie art. 138b w ww. ustawie stanowi implementację art. 129 dyrektywy CRD, zmienionego przez art. 1 pkt 31 dyrektywy CRD II. Przepisy przedmiotowego artykułu

mają na celu określenie obszaru i zasad współpracy pomiędzy właściwymi władzami nadzorczymi a Komisją Nadzoru Finansowego, w ramach sprawowanego nadzoru skonsolidowanego, w zakresie stosowania środków, o których mowa w art. 138a. Rozstrzygnięcia o zastosowaniu wskazanych środków będą podejmowane w formie decyzji administracyjnej, która będzie ostateczna i będzie podlegać natychmiastowemu wykonaniu. Przedmiotowe przepisy umożliwią również przegląd stosowanych w ramach nadzoru skonsolidowanego środków, o których mowa w art. 138a. W związku z faktem, że ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o Komitecie Stabilności Finansowej (Dz. U. Nr 209, poz. 1317) przewiduje odpowiednią współpracę z Narodowym Bankiem Polskim (Prezes Narodowego Banku Polskiego jest członkiem Komitetu Stabilności Finansowej) oraz przewiduje współpracę z bankami centralnymi wchodzącymi w skład Europejskiego Systemu Banków Centralnych brak jest odwołania do banku centralnego, o którym mowa w art. 1 pkt 31 dyrektywy CRD II.

W projekcie zostało zawarte odwołanie do Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego zamiast do Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Bankowego, o którym mowa w dyrektywie CRD II, z uwagi na fakt, że z dniem 1 stycznia 2011 r. wskazany Komitet przestał istnieć i został zastąpiony przez ww. urząd.

Zmiana brzmienia ust. 3 i 4, a także dodanie ust. 12 – 20 w art. 141f w ww. ustawie stanowi również implementację art. 42a i 42b dyrektywy CRD, dodanego przez art. 1 pkt 4 dyrektywy CRD II i ma na celu usprawnienie wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami nadzoru w państwach członkowskich, poprzez m.in. uregulowanie procedury oraz zakresu przy współpracy dot. istotnego oddziału instytucji kredytowej oraz istotnego oddziału banku krajowego. Niezbędne jest zatem wprowadzenie przesłanek uznania oddziału instytucji kredytowej za istotny, uwzględniających uwarunkowania panujące w sektorze bankowym, a także nałożenie na Komisję Nadzoru Finansowego określonych obowiązków informacyjnych oraz obowiązku działania wskazanego w dyrektywie CRD II, w szczególności zwrócenie się o podjęcie współpracy, które jednak nie będą wpływały na prawa i obowiązki władz nadzorczych państw członkowskich, właściwych w stosunku do odpowiedniego oddziału. Niemniej jednak właściwe organy nadzoru, w tym Komisja Nadzoru Finansowego, podejmując odpowiednie działania, zarówno w ujęciu jednostkowym, jak i w ujęciu skonsolidowanym w ramach kolegium, winny brać pod uwagę obowiązki realizowane przez inne właściwe organy nadzoru w celu zapewnienia stabilności systemu finansowego w Unii

Europejskiej. Prawodawca unijny w przepisie w art. 1 pkt 4 lit. b dyrektywy CRD II, dodającym art. 42a do dyrektywy CRD, w ust. 1 lit. b tego nowego artykułu wskazuje, że oddziały podmiotów funkcjonujących na rynku finansowym, które mają istotne znaczenie, mogą mieć wpływ na płynność rynkową, systemy płatnicze, rozrachunkowe i rozliczeniowe w państwie członkowskim. Projektodawca, biorąc pod uwagę konieczność implementacji dyrektywy co do celu, odstąpił od dosłownego przeniesienia wspomnianego przepisu dyrektywy do ustawy. W systemie prawa polskiego pojęcie stabilności finansowej definiowane jest w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o Komitecie Stabilności Finansowej (Dz. U. Nr 209, poz. 1317) i dotyczy podmiotów podlegających nadzorowi KNF, natomiast funkcjonowanie systemu, podlegające nadzorowi NBP, regulowane jest przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743). Projektodawca, ze względu na spójność z polskim systemem prawnym i cel wspomnianego przepisu unijnego, w przepisach implementujących odniósł się do „stabilności systemu finansowego lub bezpieczeństwa funkcjonowania systemów płatności, rozrachunkowych i rozliczeniowych”.

Zgodnie z wolą prawodawcy unijnego, w celu poprawy skuteczności skonsolidowanego nadzoru ostrożnościowego nad grupami i spółkami holdingowymi oraz ich przedsiębiorstwami zależnymi i oddziałami, działania nadzorcze powinny być skoordynowane w bardziej efektywny sposób, czemu powinno służyć ustanowienie kolegiów organów nadzoru oraz regulacje odnoszące się do wzajemnego przekazywania informacji przez nadzorców. Przedmiotowe przepisy mają też na celu zapewnić konwergencję w stosowaniu środków nadzorczych w państwach członkowskich.

II. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi zmieniane lub dodawane są następujące przepisy.

Zmiana pkt 13 w art. 98a ust. 2 w ww. ustawie ma na celu właściwe uwzględnienie art. 3 ust. 1 lit. c dyrektywy CAD.

Zmiana pkt 19 w art. 98a ust. 2 w ww. ustawie ma na celu doprecyzowanie przedmiotowej definicji poprzez wskazanie, że finansowa spółka holdingowa dominująca w państwie członkowskim powinna być podmiotem licencjonowanym niebędącym spółką o charakterze mieszanym.

Zmiana pkt 14 oraz dodanie pkt 22 w art. 98a ust. 2 w ww. ustawie, które zasadniczo rozszerzają katalog terminologiczny, wynikają z rozszerzenia katalogu terminologicznego przez dyrektywę CRD II zawartego w art. 4 dyrektywy CRD, a także są konsekwencją dalszych zmian wprowadzonych tą dyrektywą, w tym odnośnie spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym i wykrywania stosunku powiązań pomiędzy podmiotami.

Dodanie ust. 12a – 12j i 13a w art. 98a oraz zmiana ust. 13 tego art. w ww. ustawie stanowi implementację art. 42a, 42b i 131a dyrektywy CRD, dodanego przez art. 1 pkt 4 i pkt 33 dyrektywy CRD II i ma na celu usprawnienie wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami nadzoru w państwach członkowskich, poprzez m.in. uregulowanie procedury oraz zakresu współpracy dot. istotnego oddziału firmy inwestycyjnej oraz istotnego oddziału domu maklerskiego. Niezbędne jest zatem wprowadzenie przesłanek uznania oddziału firmy inwestycyjnej za istotny, a także nałożenie na Komisję Nadzoru Finansowego określonych obowiązków informacyjnych oraz obowiązku działania wskazanego w dyrektywie CRD II, w szczególności zwrócenie się o podjęcie współpracy, które jednak nie będą wpływały na prawa i obowiązki władz nadzorczych państw członkowskich, właściwych w stosunku do odpowiedniego oddziału. Niemniej jednak właściwe organy nadzoru, w tym Komisja Nadzoru Finansowego, podejmując odpowiednie działania, zarówno w ujęciu jednostkowym jak i w ujęciu skonsolidowanym w ramach kolegium, winny brać pod uwagę obowiązki realizowane przez inne właściwe organy nadzoru w celu zapewnienia stabilności systemu finansowego w Unii Europejskiej. Prawodawca unijny w przepisie w art. 1 pkt 4 lit. b dyrektywy CRD II dodającym art. 42a do dyrektywy CRD, w ust. 1 lit. b tego nowego artykułu wskazuje, że oddziały podmiotów funkcjonujących na rynku finansowym, które mają istotne znaczenie, mogą mieć wpływ na płynność rynkową, systemy płatnicze, rozrachunkowe i rozliczeniowe w państwie członkowskim. Projektodawca, biorąc pod uwagę konieczność implementacji dyrektywy co do celu, odstąpił od dosłownego przeniesienia wspomnianego przepisu dyrektywy do ustawy. W systemie prawa polskiego pojęcie stabilności finansowej definiowane jest w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o Komitecie Stabilności Finansowej (Dz. U. Nr 209, poz. 1317) i dotyczy podmiotów podlegających nadzorowi KNF, natomiast funkcjonowanie systemu, podlegające nadzorowi NBP, regulowane jest przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112,

poz. 743). Projektodawca, ze względu na spójność z polskim systemem prawnym i cel wspomnianego przepisu wspólnotowego, w przepisach implementujących odniósł się do „stabilności systemu finansowego lub bezpieczeństwa funkcjonowania systemów płatności, rozrachunkowych i rozliczeniowych”.

Zgodnie z wolą prawodawcy unijnego, w celu poprawy skuteczności skonsolidowanego nadzoru ostrożnościowego, działania nadzorcze powinny być skoordynowane w bardziej efektywny sposób, czemu powinno służyć ustanowienie kolegiów organów nadzoru oraz regulacje odnoszące się do wzajemnego przekazywania informacji przez nadzorców. Przedmiotowe przepisy mają też na celu zapewnić konwergencję w stosowaniu środków nadzorczych w państwach członkowskich. W projekcie zostało zawarte odwołanie do Europejskiego Urzędu Nadzoru nad Giełdami i Papierami Wartościowymi zamiast do Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Rynku Kapitałowego, na który w zakresie nadzoru nad firmami inwestycyjnymi, wskazuje dyrektywa CAD, z uwagi na fakt, że z dniem 1 stycznia 2011 r. wskazany Komitet przestał istnieć i został zastąpiony przez ww. urząd.

Dodanie ust. 5 w art. 98b w ww. ustawie ma na celu umożliwienie organowi nadzoru zweryfikowania otrzymywanych informacji poprzez przeprowadzenie kontroli w spółkach holdingowych o działalności mieszanej i w podmiotach od nich zależnych. Zmiany te zapewniają właściwą implementację art. 137 dyrektywy CRD.

Zmiana ust. 1 i dodanie ust. 1a, 1b, 3 i 4 w art. 98c w ww. ustawie stanowi implementację art. 49 i 50 dyrektywy CRD, zmienionych przez art. 1 pkt 5 lit. b, pkt 6 i 32 dyrektywy CRD II, i ma na celu ustalenie obowiązku wymiany informacji pomiędzy Komisją Nadzoru Finansowego, Narodowym Bankiem Polskim, bankami centralnymi w innych państwach członkowskich, organami nadzoru w innych państwach członkowskich oraz innymi centralnymi organami administracji rządowej odpowiedzialnymi za ustawodawstwo dotyczące nadzorowania instytucji kredytowych, instytucji finansowych, usług inwestycyjnych i zakładów ubezpieczeń, w przypadku zaistnienia sytuacji nadzwyczajnych na rynkach finansowych. Na ustanowienie obowiązku wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami, w tym właściwym organem nadzoru a bankiem centralnym, pozwala również art. 130 akapit 2 dyrektywy CRD.

Dodanie ust. 4 – 12 w art. 98e w ww. ustawie stanowi implementację art. 129 ust. 3 dyrektywy CRD, dodanego przez art. 1 ust. 31b dyrektywy CRD II, i ma na celu ustanowienie wytycznych dotyczących koordynacji działań oraz wymiany informacji,

a także procedury podejmowania wspólnych decyzji w zakresie nadawania i uaktualniania oceny nadzorczej (art. 98i) przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz organy nadzoru w innych państwach członkowskich w ramach sprawowanego nadzoru skonsolidowanego.

Zmiana ust. 1 i 3 oraz dodanie ust. 7 w art. 98f w ww. ustawie ma na celu wyeliminowanie sytuacji, w której nie jest możliwe nałożenie na dom maklerski sankcji, gdy w momencie wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego odpowiedniej decyzji, dom maklerski ponownie zaczął spełniać wymogi, a także możliwość nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie spełnia wymogów kapitałowych. Dodany ust. 7 z kolei stanowi implementację art. 111 ust. 4 dyrektywy CRD i ma na celu elastyczne stosowanie sankcji administracyjno-prawnych w związku z niespełnianiem przez dom maklerski wymogów, w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Zmiana ust. 1 w art. 98i w ww. ustawie podyktowana jest potrzebą lepszego ujęcia celu, o którym mowa w art. 124 dyrektywy CRD.

Zmiana ust. 4 w art. 100 w ww. ustawie ma na celu dopasowanie mechanizmu weryfikacji sprawozdań finansowych podmiotów nadzorowanych do potrzeb wykonywaniu nadzoru ostrożnościowego nad domami maklerskimi poprzez wyłączenie biegłych rewidentów spod obowiązku zachowania tajemnicy.

Dodanie ust. 1 pkt 2a i 2b i pkt 11 oraz ust. 1a – 1e w art. 105 w ww. ustawie stanowi implementację art. 57 lit. ca oraz art. 63a dyrektywy CRD zmienianych m.in. przez art. 1 pkt 7 i 10 dyrektywy CRD II oraz ma na celu odpowiednie realizowanie celu, o którym mowa w art. 13 ust. 2 dyrektywy CAD. Przedmiotowe przepisy określiły przede wszystkim kompetencje Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie wstrzymania umorzenia lub wykupu instrumentów hybrydowych, wstrzymania wypłaty odsetek lub udziały w zysku z instrumentów hybrydowych zaliczanych do kapitałów, w celu zwiększenia stabilności finansowej domów maklerskich. Zastosowane w ust. 1 pkt 2a i ust. 1c odwołania do instrumentów „innych niż akcje lub udziały” wynika bezpośrednio z odwołania do art. 57 lit. ca zawartego w art. 63a dyrektywy CRD. Stanowi ono, że są to instrumenty inne niż instrumenty zasadnicze tworzące kapitał zasadniczy, a zatem inne niż akcje lub udziały w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

Zmiana ust. 3 i dodanie ust. 3a w art. 105b w ww. ustawie stanowi implementację art. 81 ust. 2 dyrektywy CRD, zmienionego przez art. 1 pkt 15 dyrektywy CRD II. Przedmiotowe przepisy wskazują warunki uznawania przez Komisję Nadzoru Finansowego

zewewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (tzw. ECAI) oraz zobowiązują nadzorcę do uznania jako ECAI agencji ratingowych zarejestrowanych zgodnie z rozporządzeniem (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych.

Zmiana art. 167 ust. 1 pkt 1 ww. ustawie ma na celu umożliwienie Komisji Nadzoru Finansowego nałożenie odpowiedniej sankcji w przypadku niewykonywania wszystkich obowiązków z zakresu adekwatności kapitałowej, również dotyczących raportowania.

Zmiana w art. 167 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy ma na celu bardziej właściwe określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej, jaką Komisja Nadzoru Finansowego może nałożyć na dom maklerski w określonych przypadkach z zakresu adekwatności kapitałowej. Z uwagi na znaczną rozpiętość obrotów domów maklerskich w Polsce dotychczasowe kary pieniężne, ustalane w sposób kwotowy, mogły powodować nieuzasadnione i nieadekwatne różnicowanie odpowiedzialności administracyjno-prawnej domów maklerskich.

III. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym zmieniany jest następujący przepis:

Zmiana lit. q w art. 12 ust. 2 pkt 1 w ww. ustawie ma na celu usunięcie błędu w postaci nieprawidłowego odesłania.

Przedmiotowe zmiany, poza art. 98a ust. 3a i 3b, nie wymagają okresów dostosowawczych ani dla nadzorcy, ani dla podmiotów nadzorowanych.

Regulacja, zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 1, str. 446), nie będzie przedmiotem konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, gdyż jej celem jest implementacja przepisów ww. dyrektyw.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej. Projektodawca informuje, że nie zostało zgłoszone zainteresowanie pracami nad projektem w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), projektodawca nie przewiduje, aby zmiany z zakresu nadzoru ostrożnościowego, przedstawione w niniejszym projekcie, zwiększały koszty funkcjonowania Komisji Nadzoru Finansowego, w tym zmuszały Urząd Komisji Nadzoru Finansowego do zwiększenia zatrudnienia, i miały wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa (część 70). Należy zwrócić uwagę, że koszty działalności Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, w tym koszty związane ze współpracą międzynarodową w zakresie rynku finansowego, pokrywane są z wpłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane, które są dochodami budżetu państwa. Należy również stwierdzić, że współpraca w zakresie rynku finansowego pomiędzy Komisją Nadzoru Finansowego i Urzędem Komisji a władzami nadzorczymi i regulatorami z państw członkowskich i z państw trzecich odbywała się już przed wejściem w życie przedmiotowego projektu i miała równie intensywny charakter jak w momencie ustanowienia nowych form współpracy przewidzianych w implementowanej dyrektywie CRD II (vide: kolegia) i obowiązków z nimi związanych. Dotychczas w sprawozdaniach o wykonaniu dochodów i wydatków budżetu państwa w części 70 informacje nt. kosztów współpracy międzynarodowej w zakresie nadzoru ostrożnościowego nie były wykazywane, dlatego też dokładne określenie skutków finansowych jest utrudnione. Niemniej jednak zakłada się, że obciążenia pozostaną na zbliżonym poziomie.

Ewentualny wzrost kosztów związanych ze współpracą Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji z innymi właściwymi władzami nadzorczymi nie może zostać jednoznacznie określony, gdyż będzie on wynikał z dalszego rozwoju rynku finansowego, a nie w związku z transpozycją dyrektywy CRD II.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanej regulacji

Niniejsza ustawa oddziałuje na banki oraz domy maklerskie, które podlegają wymogom z zakresu adekwatności kapitałowej, a także na Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu była przedmiotem konsultacji międzyresortowych i społecznych z udziałem instytucji reprezentujących środowisko rynku finansowego, m.in.: Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowym Bankiem Polskim, Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Prokuratorią Generalną, Urzędem Zamówień Publicznych, Związkiem Banków Polskich, Izbą Domów Maklerskich, Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych S.A., Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A., Towarową Giełdą Energii S.A.

Dyrektywa CRD II, tj. dyrektywa 2009/111/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 września 2009 r. zmieniająca dyrektywy 2006/48/WE, 2006/49/WE i 2007/64/WE w odniesieniu do banków powiązanych z centralnymi instytucjami, niektórych pozycji funduszy własnych, dużych ekspozycji, uzgodnień w zakresie nadzoru oraz zarządzania w sytuacji kryzysowej (Dz. Urz. UE L 302 z 17.11.2009, str. 97) była również przedmiotem konsultacji społecznych na szczeblu unijnym.

Zgłoszone przez podmioty uwagi zostały poddane szczegółowej analizie i wiele z nich zostało uwzględnionych w projekcie, a w stosunku do pozostałych osiągnięto porozumienie i ostatecznie zostały one uznane za wycofane.

W dwóch sprawach, w których nie osiągnięto porozumienia, członek kierownictwa Ministerstwa Finansów, po analizie przedstawionej argumentacji, podjął decyzję rozstrzygającą o wycofaniu z projektu propozycji ustanowienia limitów dla domów maklerskich w przypadku posiadania przez nie znacznych pakietów akcji lub udziałów w podmiotach spoza sektora finansowego, a także o utrzymaniu w projekcie wyłączenia, spod rygorów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, wyboru biegłego rewidenta, w ramach sprawowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego nadzoru nad rynkiem kapitałowym.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego. W związku z faktem, że współpraca w zakresie rynku finansowego pomiędzy władzami nadzorczymi i regulatorami z państw członkowskich i z państw trzecich odbywała się już przed wejściem w życie przedmiotowego projektu i miała intensywny charakter przewiduje się, że implementacja dyrektywy CRD II, w tym wprowadzenie nowych obowiązków dla Komisji Nadzoru Finansowego, nie będzie miała istotnego wpływu na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Przewiduje się, iż przedmiotowy projekt wpłynie pozytywnie na strukturę kapitałową banków i domów maklerskich, w tym funduszy własnych, tj. zwiększy bezpieczeństwo kapitałowe banków i domów maklerskich, w konsekwencji bezpieczeństwo transakcji realizowanych przez te podmioty. Należy podnieść, że co do zasady banki i domy maklerskie działające na polskim rynku finansowym już przed wejściem w życie niniejszej regulacji posiadały struktury i przeznaczały odpowiednie środki finansowe w celu spełniania wymogów związanych z adekwatnością kapitałową.

I tak na etapie uzgodnień międzyresortowych i społecznych nie zostało podniesione ani przez nadzorcę, ani przez partnerów społecznych, żeby obowiązek nieprzekraczania zaangażowań banków wobec banków krajowych, banków zagranicznych oraz instytucji kredytowych, jak również wobec podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie składających się z ww. podmiotów, wyższej z następujących kwot: 25 % funduszy własnych lub 150 mln euro, miał istotny wpływ na działalność banków i ich sytuację finansową.

Nie przewiduje się również, aby niniejsza regulacja miała istotny wpływ na działalność i sytuację finansową domów maklerskich. Należy bowiem podnieść, że ewentualny niekorzystny wpływ dodanego pkt 11 w art. 105 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi na strukturę kapitałową domów maklerskich zostanie zniwelowany przez późniejsze wejście w życie odpowiednich przepisów wykonawczych. Nie przewiduje się aby pozostałe zmiany przewidziane w art. 105 ww. ustawy co do zasady wywarły istotny wpływ na domy maklerskie. Wprowadzenie natomiast przepisów dot. sankcji ma przede wszystkim charakter prewencyjny i zdaniem projektodawcy zapewni odpowiednie podejście kierownictwa domów maklerskich do kwestii wymogów z zakresu adekwatności kapitałowej.

6. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.

7. Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.